

Innspill til regional plan for innovasjon og næringsutvikling – Vestland Fylkeskommune

Innledning

Viser til Vestlands Fylkeskommune høringsnotat og vi vil i dette innspillsnotatet redegjøre for Nye Akvariets planer og hvordan dette prosjektet kan være med å oppfylle Vestland Fylkeskommune sin visjon: Nyskapande og berekraftig.

Vi stiller oss fullt bak hovedmålet: Vestland er det leiande verdiskapningsfylket basert på berekraftig bruk av naturressursar, grønn næringsutvikling og innovasjon. Delmålene som Vestland Fylkeskommune skisserer vil understøtte hovedmålet, og vi mener Nye Akvariet kan være et viktig virkemiddel for å realisere flere av disse.

I høringsbrevet er det også etterspurt hvilke aktiviteter og tiltak som kan styrke handlingsprogrammene. Vi har i dette innspill beskrevet planene for Nye Akvariet, og hvordan dette prosjektet kan spille en viktig rolle i Vestland Fylkeskommunes videre arbeid.

Bakgrunn

Norge er i dag en av verdens ledende havnasjoner. Vi har verdens nest lengste kystlinje, og råder over et havområde som er mer enn fem ganger større enn vårt landareal. Bergen er havhovedstaden i Norge, og i Havbyen finnes verdensledende marine og maritime bedrifter, og verdensledende forsknings- og kunnskapsmiljøer. Midt i hjertet av Havbyen ligger Akvariet i Bergen: Det nasjonale Akvariet. I over 60 år har Akvariet skapt lærelyst om havet hos generasjoner i inn- og utland. Med stabilt over 200 000 årlige besøkende gjester, er Akvariet en av Bergens stoltheter. Akvariets bygningsmasse er etter 60 år utdatert og eksterne tekniske undersøkelser viser at det er få år igjen før dørene må stenges på Nordnes. Samtidig er kunnskap og bevissthet om havets betydning for menneskeheten viktigere enn noen gang, og behovet for større en noen gang.

Nye Akvariet: En verdensledende kunnskaps- og formidlingsarena for havet og de akvatiske miljøene

Havet og de akvatiske miljøene er avgjørende for vår felles fremtid. For å kunne ta bedre vare på havet og benytte det på en helt annen måte enn det vi gjør i dag, må vi innhente og dele kunnskap.

Fra FNs havpanelrapport: «I en bærekraftig havøkonomi går effektiv beskyttelse, bærekraftig produksjon og rettferdig velstand hånd i hånd for å skape en trippel gevinst for mennesker, natur og økonomi. De tre bestanddelene er: effektiv beskyttelse, bærekraftig produksjon og rettferdig velstand.

Skal vi lykkes med å skape varig endring må vi aktivere menneskers kjærlighet til havet. Derfor skal Nye Akvariet skapes. Dette blir et akvarium helt ulikt alt annet du har opplevd. Dette skal bli en verdensledende kunnskaps- og formidlingsarena, og vil spille en avgjørende rolle for Norge og Vestlandet. Nye Akvariet skal være en ledende drivkraft for å sikre Norges rolle som havets hovedsete, og havbyen Bergen som hovedstad.

Det Nye Akvariet vil ved å ta denne rollen legge til rette for at våre verdensledende forskningsinstitusjoner, forvaltning, utdanningsinstitusjoner og ulike næringsaktører kan drive aktiv

kunnskapsformidling om havet og de akvatiske miljøene. I forbindelse med FN's internasjonale Havforskningstiår, som går frem til 2030 og i påfølgende tiår, vil forskning sammen med god formidling om bærekraftig bruk av havet være sentralt. Ikke bare til lokalbefolkningen på Vestlandet, men også for de som besøker Nye Akvariet fra Norge og fra utlandet.

Hvilket bidrag vil Nye Akvariet gi havnasjonen Norge og Vestland?

Kunnskapsutvikling og formidling for skoleelever og studenter

Nye Akvariets viktigste pilar er kunnskapsformidling, og en sentral del av denne vil være å invitere inn barnehagebarn, skoleelever og studenter til Nye Akvariet for å dele kunnskap om betydningen av havet og de akvatiske miljøene. Vi har satt oss som målsetting at en stor del av den kunnskapen som skal formidles til skolebarn over hele Norge skal komme fra Nye Akvariet og tilknyttede forskningsmiljøer. Dermed vil Nye Akvariet ikke bare være viktig for besøkende, men også for alle de som får tatt del i kunnskapen som blir utviklet og formidlet i havbyen Bergen. Her vi samarbeid med Vestland Fylkeskommune være helt sentralt, og dette vil få stor betydning for oppvoksende generasjoner i vår region.

Et nav i havnasjonen Norge, og på Vestlandet, som vil bidra til samarbeid, rekruttering og grønn næringsutvikling

Nye Akvariet vil bidra til kunnskapsdeling og en utvikling og koordinering av havnasjonen Norge og på Vestland:

- Ved å koble havrelaterte kunnskapsmiljøer, myndigheter, næringsliv og befolkningen ellers vil Nye Akvariet kunne samle og befeste Norge som havnasjonen og Bergen som hovedstad. En slik klyngetenking betyr muligheter for økt rekruttering av talenter til forsknings- og kunnskapsmiljøer og næringsliv samt samvirke og nyskaping.
- Nye Akvariet være en viktig samarbeidsaktør og motor med tiltrekningskraft for etablering av andre havbyaktører. Disse vil sammen utgjøre med betydelig arbeidsstokk som igjen vil ha samarbeid med en rekke aktører i Vestland.
- Nye Akvariet vil også det legge til rette for nasjonal debatt og oppmerksomhet rundt havnæringene – et tema som er helt avgjørende for vår felles fremtid. Det gjør at havnæringene kan diskutere sentrale spørsmål med relevante aktører og utvikle løsninger som bidrar til økt verdiskapning og bærekraft.

Fra FNs havpanelrapport: *«Vi kan og vi må produsere mer fra havet, og vi må gjøre det på måter som demper klimaendringene, bevarer biologisk mangfold, regenererer havets helse og etterlater ingen. Vi kan produsere mer, ved å beskytte mer. Men vi må tenke nytt om havpolitikk og forvaltning.»*

Nye Akvariet vil også kunne spille en sentral rolle i å utvikle, gjennomføre tiltak og formidle Dokken som en bærekraftig bydel. Ved en tidlig etablering av Akvariet og Havforskningsinstituttet/Fiskeridirektoratet har man en unik mulighet til å koble formidling om klimaendringer og hav i verdensklasse sammen med et utviklingsprosjekt som gjennomfører og demonstrerer løsninger for fremtidens byer. Sammen kan vi utvikle løsninger som faktisk har reell effekt.

Konseptet er unikt, og krever en gjennomtenkt plassering og sentral plassering som gir Akvariet mulighet til å prege hele Dokken-miljøet. En tidlig utvikling av Nye Akvariet vil kunne bidra til å sette standarden for hvordan hele området skal utvikle seg basert på ambisiøse bærekraftsmål.

Ved å koble Nye Akvariet sammen med start-up og produksjonsmiljøer vil en sikre både bærekraftig aktivitet og verdiskapning. Nye Akvariet ønsker å ta steget videre fra co-working til co-creation, og vil arbeide for å skape innovasjon og gründerskap på tvers av akademia og et bredt spekter av byen og

landets næringsliv. Gjennom Nye Akvariets virksomhet vil det skapes nye bærekraftige ideer og produkter basert på, og knyttet til, havet og de akvatiske miljøene.

Et internasjonalt signalprosjekt som setter fremtidig standard for gjenbruk

Bergen Kommune har som sitt første alternativ i sin arealstrategi for Dokken i Bergen plassering av Akvariet på tomten til det gamle Havnelageret (25000 kvm, bygget i 1956). Får Nye Akvariet muligheten til å ta etablere seg på Havnelageret, er planen å gjenbruke eksisterende bygningsmasse og resirkulerte materialer. Her skal man også benytte ny teknologi, bærekraftige energikilder og fremtidsrettede løsninger i både bygg- og driftsperioden. Norge og Vestland trenger bærekraftsprosjekter innen gjenbruk som viser vei. Ikke bare i form av utseende og arkitektur, men også i form av reell bærekraft og miljøvennlige løsninger. Nye Akvariet på Havnelageret kan bli et slik prosjekt.

Byggebransjen står for 40% av verdens samlede utslipp, og for 40% av verdens energibruk. En av de viktigste løsningene på denne utfordringen er å fokusere mer på det man har, heller enn å alltid rive og bygge nytt. For over 90% av fremtidens bygg er allerede bygget. Likevel er det slik at når man snakker om nye pilotprosjekter så tenker man nybygg. Dette samtidig som vi vet at utslippene ved å bygge nytt aldri vil kunne regnes hjem i et livsløpsperspektiv i forhold til å ta vare på det vi har.

Nye Akvariet som motor for innovative og inkluderende samfunn - på Dokken

Byliv og attraktivitet skapes ikke utelukkende ved å bygge boliger, arbeidsplasser og kontorlokaler. Det skapes også av dem som tar den i bruk og tilbudene som skapes. Vi må skape innovative og inkluderende samfunn. Nettopp derfor vil Nye Akvariet være en sentral byutviklingsaktør i Bergen på Dokken. Nye Akvariet skal sammen med Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet bidra til å skape en inkluderende, bærekraftig og levende by. Dette skal gjøres gjennom fokus på fysisk utforming, relevant innhold og tilknyttede aktiviteter. For eksempel vil Nye Akvariet sammen med ledende nasjonale forsknings- og kunnskapsmiljøer være en arena for verdensledende forskning, utstillinger, havkonferanser, debatter, konserter - men også lavterskeltilbud som åpne dager for byens skoler, barnehager, universiteter og sykehjem.

Nye Akvariet vil være en viktig samlingsaktør på Dokken, men også spille en viktig rolle i å koble byen sammen. Både med tanke på tilreisende som bor på byens hoteller og som vil spasere ut til Nye Akvariet, men også beboere og ansatte i tilknyttede bydeler som Laksevåg, Møhlenpris og omkringliggende områder. Videre vil Nye Akvariet være en viktig samarbeidsaktør og motor med tiltrekningskraft for etablering av andre havbyaktører. Disse vil sammen utgjøre med betydelig arbeidsstokk som igjen vil ha samarbeid med en rekke aktører i Havbyen Bergen.

En av Norges viktigste destinasjoner vil skape store ringvirkninger

Etablering av Nye Akvariet på Dokken vil naturligvis føre med seg et høyt antall arbeidsplasser og tilhørende økonomiske ringvirkninger. Videre vil Nye Akvariet bli en betydningsfull turistdestinasjon for turister fra inn- og utland. Akvariet på Nordnes i dag tiltrekker seg over 200.000 årlig besøkende. Med ambisjonene og planene Nye Akvariet har utarbeidet, ser vi at antall besøkende kan flerdobles. Vurderinger gjort av internasjonale spesialister anslår årlig *besøksantall til 1 million*.

Dette vil gi økonomisk grunnlag for restauranter, hoteller, butikker og annen detaljhandel og servicetilbud. Med lokaler tilpasset for eksempel kunstutstillinger, konserter, eller relevante havne- og byaktiviteter, vil trafikken og det økonomiske grunnlaget naturligvis øke. Totalt vil ringvirkningene være betydelige, for Bergen, for Vestland og for Norge.

Den direkte gevinsten ved økning i antall arbeidsplasser anslås å være stor. Beregninger gjort av *internasjonale konsulenter anslår et behov på i overkant av 300 årsverk for å drive det nye akvariet*.

Vi takker for anledningen til å gi innspill, og bistår gjerne med ytterligere informasjon.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Aslak Sverdrup', with a long, sweeping flourish extending to the right.

Aslak Sverdrup
Administrerende Direktør
Stiftelsen Akvariet i Bergen